

Elinvoimakeskus

ETELÄ-SAVO

Koulutus- ja osaamistasosta tilanne- ja tulevaisuuskuva

Tuija Toivakainen

Itä-Suomen elinvoimakeskus

0295 024 220, tuija.toivakainen@elinvoimakeskus.fi

31.3.2026 klo 12:30 – 14:55

elinvoimakeskus.fi

**1. Koulutus- ja osaamistasosta: paljon
kirittävää**

**2. Tilanne- ja tulevaisuuskuva ohjauksesta sekä
koulutus- ja osaamistasosta**

Etelä-Savon elinvoimalupaus 2024

Osaava työvoima

**Jatkuva oppiminen ja
polut yrittäjiksi**

**Sitoudumme
yhteistyöhön TKI-
toiminnassa**

OPPIVA JA OSAAVA ETELÄ-SAVO

Osaava työvoima

Työskentelemme yhdessä sen eteen, että Etelä-Savo ja eteläsavolaiset yritykset ovat haluttuja paikkoja työskennellä. Rakennamme toimivia malleja oppilaitosten ja yritysten yhteistyölle, jonka tavoitteena on opiskelijoiden pääsy Etelä-Savon työmarkkinoille jo opiskeluaikana. Panostamme kansainvälisyyteen.

Jatkuva oppiminen ja polut yrittäjäksi

Huomioimme pk-yritysten ja yrittäjien tarpeet jatkuvan oppimisen strategisessa kehittämisessä sekä käytännön työssä koulutus- ja kehittäjäorganisaatioissa. Liitämme sujuvat yrittäjyyspolut osaksi jatkuvaa oppimista.

Sitoudumme yhteistyöhön TKI-toiminnassa

Tavoitteena tulosten suurempi vaikuttavuus ja hyödynnettävyys.

Koulutustaso 2024

Etelä-Savossa

Koko maassa

2021	338	388
2022	342	391
2023	346	396
2024	348	399

Ks. muita indikaattoreita (26 kpl) **Etelä-Savon maakuntaohjelma 2026 – 2029** -sivulta (päivitetty 9.3.2026)

- [Maakuntaohjelma - Etelä-Savon Maakuntaliitto](#)

Etelä-Savon elinvoimakatsauksessa tilanne helmikuussa 2026

- Työikäisen väestön koulutusrakenne (Työllisyys-Etelä-Savo)
- Työttömien työnhakijoiden koulutustaso (Työttömyys, Etelä-Savo)

Koulutustaso: Perusasteen jälkeen suoritetun korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus vuosina henkeä kohti: 1 v. = 100 p. eli ES:ssa 3,38 v. 2021 (yli 20-vuotiailla)

Aikuisten osaamistaso

Suomen aikuisväestö PIAAC-tutkimuksen kärkimaa

Suomen aikuisväestön (16–65-vuotiaat) eri elämänalueilla tarvitsemia tiedonkäsittelyn perustaitoja on tutkittu kansainvälisessä PIAAC-tutkimuksessa (Programme for the International Assessment of Adult Competencies). Tutkimuksen kohteena olivat lukutaito, numerotaito ja adaptiivinen ongelmanratkaisutaito. Suomessa luku- ja numerotaito olivat kansainvälisen vertailun parhaat.

Suomi on ykkönen luku- ja numerotaidoissa sekä ongelmanratkaisun taidoissa tasoissa Japanin kanssa. Erot ovat isot kantaväestön ja maahanmuuttajataustaisten perustaidoissa.

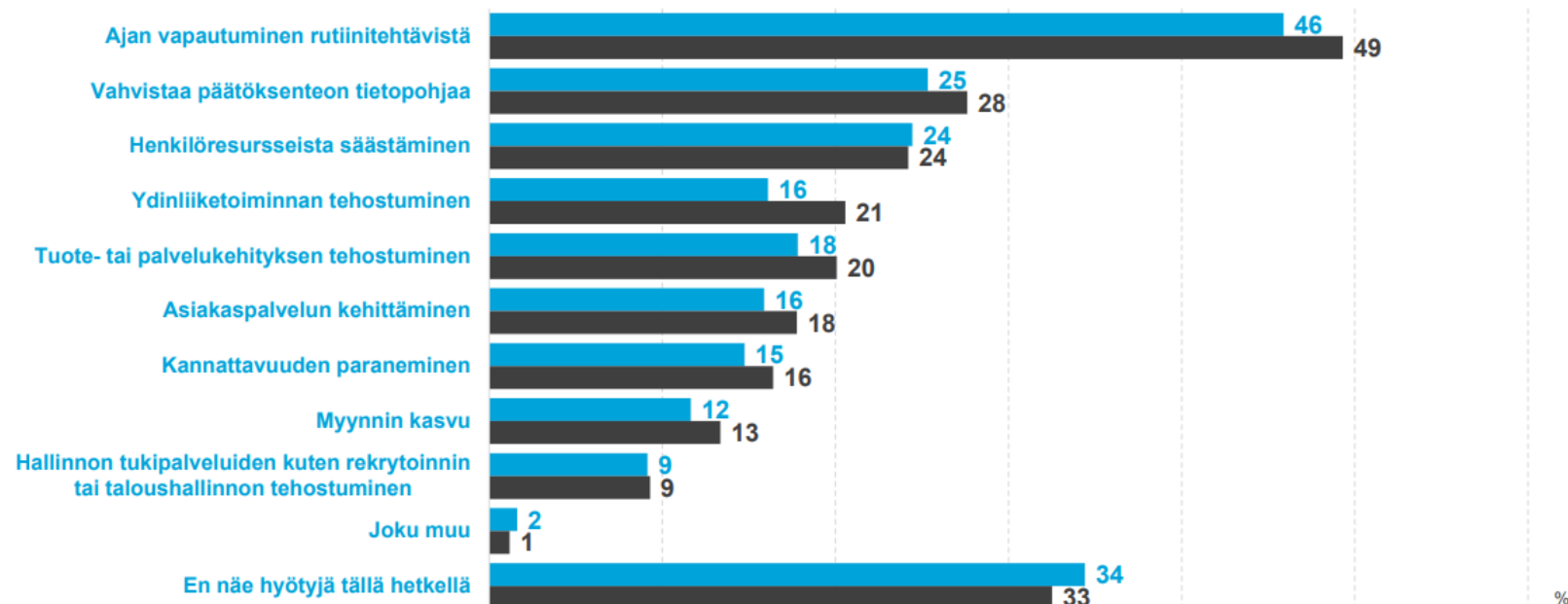

PK-yritysbarometri, Etelä-Savo: tekoälyn hyödyt

PK-YRITYKSET ja TEKOÄLY

Etelä-Savo | Koko maa

Mitä yrityksenne toimintaan liittyviä hyötyjä näet generatiivisen tekoälyn käytössä?

PK-yritysbarometri, Etelä-Savo: tekoälyn esteet

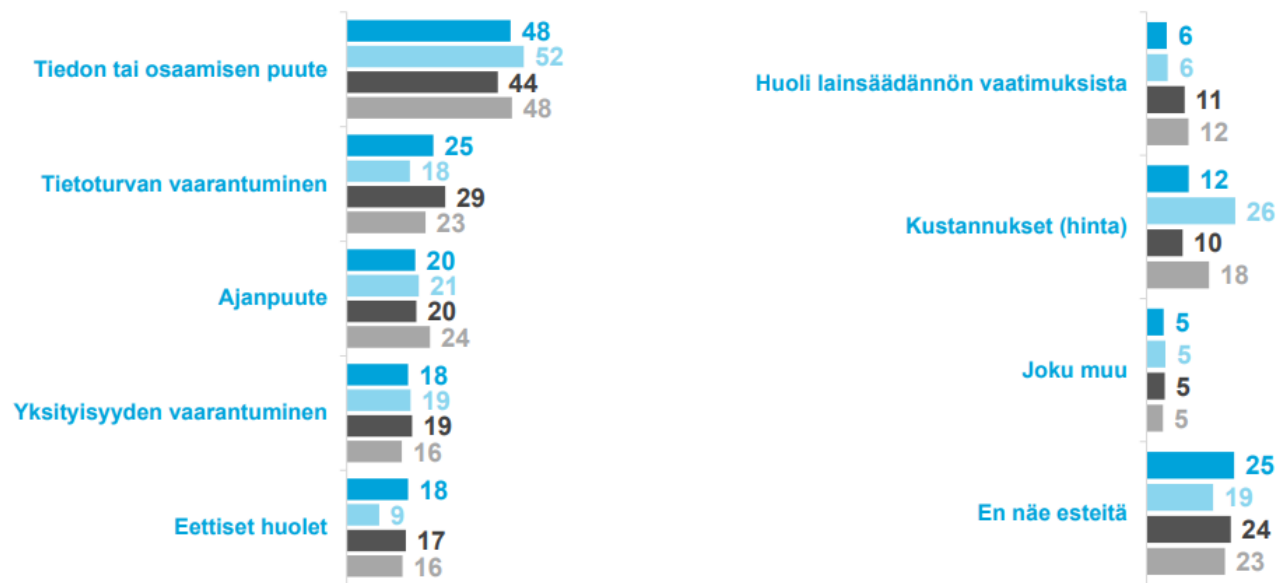
PK-YRITYKSET ja TEKÖÄLY

Mitä esteitä näet generatiivisen tekoälyn käytölle yrityksessänne?

Etelä-Savo | Koko maa

Kevät 2026 Kevät 2026

Kevät 2025 Kevät 2025

Rohkeus ja uuden oppiminen

- 1) Suhtautuminen uuteen esimerkiksi tekoälyyn heijastaa osaamista
- 2) Monenlainen osaaminen kunniaan!

Elinvoimakeskus

Opinnäytetyö

Xamkin opiskelijan Maija Mandelinin opinnäytetyö Etelä-Savon yritysten osaamistarpeista on valmistunut. Opinnäytetyössä toteutettiin eteläsavolaisille yrityksille osaamistarvekysely. Kyselyn ja itse työn tavoitteena oli selvittää osaamis- ja työvoimatarpeita sekä tuottaa kehittämissuhteita koulutusyhteistyön vahvistamiseksi. Valmiin opinnäytetyön pääsee lukemaan:

- <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2025120833760>

Tulokset

Tutkimuksen tulokset

Osaamistarpeet painottuvat digitalisaatioon, asiakastyöhön ja johtamiseen.

Digitalisaatio edellyttää teknistä osaamista ja kykyä soveltaa tietoa käytäntöön.

Johtamisen laatu vaikuttaa työntekijöiden sitoutumiseen ja motivaatioon.

Osaajapula johtuu rakenteellisista ja alueellisista tekijöistä: sijainti, koulutustarjonnan ja yritysten tarpeiden epäsuhta, työvoiman liikkuvuus.

Yritykset panostavat osaamiseen, mutta resurssit ja joustamattomat koulutusmallit rajoittavat toteutusta.

Oppilaitosyhteistyö on keskeistä, mutta tarvitaan konkreettisempia ja nopeammin reagoivia malleja.

Kansainväliset osaajat voivat osittain ratkaista työvoimapulaa, mutta vaativat laajaa tukea ja kotouttamista.

Johtopäätökset

Johtopäätökset

Osaamistarpeet ovat monialaisia ja kasvavat digitalisaation myötä.

Yritysten osaamisen kehittämisen suurimmat esteet: aika, resurssit, sopivien koulutusten puute.

Oppilaitosyhteistyö toimii, mutta reagointia kaivataan nopeammaksi.

Kansainväliset osaajat ovat potentiaali, mutta sitoutuminen edellyttää tukea.

Tarvitaan alueellinen malli, jossa koulutus, elinkeinoelämä ja kunnat toimivat yhdessä.

Kehity

Kehitysehdotukset

Joustavat ja työelämälähtöiset
koulutusmallit

Oppilaitosten ja yritysten tulisi yhdessä kehittää modulaarisia ja lyhytkestoisia täydennyskoulutuspaketteja, jotka voidaan suorittaa työn ohessa.

Alueellisen vetovoiman ja
urapolkujen näkyväksi
tuominen

Urapolkujen näkyväksi tekeminen voivat lisätä alueen tunnettuutta ja vähentää osaajien siirtymistä suuriin kaupunkeihin. Näkyvyyden parantaminen auttaa nuoria hahmottamaan konkreettisia uramahdollisuuksia ja sitouttaa heitä alueelle pidemmäksi aikaa.

Yhteistyörakenteiden
vahvistaminen

Yritysten ja oppilaitosten välistä yhteistyötä tulisi muuttaa yksittäisistä projekteista pysyviksi rakenteiksi, kuten yhteisiksi kehitysohjelmiksi, osaamistyöpajoiksi ja opinnäytetöihin perustuviksi kehittämishankkeiksi.

Vaikutusten seuranta ja
jatkuva arviointi

Suosittelavaa on toteuttaa jatkotutkimus, jossa laajennetaan kyselyaineistoa, vertaillaan eri toimialoja ja arvioidaan toimenpiteiden vaikutuksia yritysten osaamistasoon, koulutusyhteistyöhön ja rekrytointiin.

Kansainvälisten osaajien
houkuttelu ja sitouttaminen

Alueen toimijoiden (yritykset, kunnat, oppilaitokset) tulisi kehittää kokonaisvaltaisia kotoutumisen ja pysyvyyden tukimalleja, jotka sisältävät kieli- ja kulttuurikoulutusta, asumisen tukea sekä verkostoitumismahdollisuuksia.

Tilanne- ja tulevaisuuskuva

Tilanne- ja tulevaisuuskuva Etelä-Savossa

Sivulle on koottu muutamia teemoja tilanne- ja tulevaisuuskuviksi, joiden kautta voi hahmottaa Etelä-Savon tilannetta kokonaisuutena elinvoiman kannalta ja siitä erityisesti koulutus- ja osaamistasosta sekä oppimisen ja ohjauksen näkökulmista.

Seuraa sivua!

Muistilista: Ohjauksen tulevaisuus

1. Yhdenvertaisuus

Varmistetaan yhtenäiset ja tasalaatuiset ohjauk käytännöt kaikissa oppilaitoksissa ja Ohjaamoissa.

Erityishuomio pieniin kuntiin ja Etelä-Savon alueen palveluiden yhdenvertaisuuteen.

2. Nuorten osallisuus

Otetaan nuoret aktiivisesti mukaan päätöksentekoon ja palveluiden kehittämiseen.

Kehitetään nuoria kokoavia tapahtumia ja yhteisöllisiä toimintamalleja.

3. Monialainen yhteistyö

Nuoret ovat yhteisiä asiakkaita → toimijat nojaavat toistensa vahvuuksiin.

Selkeytetään vastuut viestinnässä ja palveluiden kehittämisessä.

Lisätään yhteistä ymmärrystä Ohjaamo-toiminnasta.

4. Tuki haavoittuville ryhmille

Kehitetään maahanmuuttajanuorille toimivat koulutus- ja ohjauspolut.

Nostetaan yksinäisyys ja koulukiusaaminen (myös digitaalisessa muodossa) ohjauksen kehittämisen keskiöön.

5. Digitaalisuus ja kohtaamiset

Hyödynnetään digitaalisuutta, mutta turvataan myös live-palveluiden saatavuus.

Tasapaino verkon ja kasvokkain tapahtuvien kohtaamisten välillä.

6. Kestävyys ohjauksessa

Sosiaalisen kestävyiden rinnalle tuodaan myös kulttuurinen, ekologinen ja taloudellinen näkökulma ohjaukseen.

7. Resurssit ja asenne

Varmistetaan riittävät resurssit viestintään ja palvelujen näkyväksi tekemiseen.

Säilytetään ohjaamolainen ajattelutapa ja arvopohja henkilövaihdoksista huolimatta.

Mitä voimme tehdä koulutus- ja osaamistasolle?

Systemaattinen ja jatkuva vuoropuhelu eri toimijoiden välillä – erityisesti koulutuksen, työelämän ja yhteisöjen kesken

1 Osaamisen ja kouluttautumisen saavutettavuus kaikille eri elämänvaiheissa

2 Varhainen ja yksilöllinen ohjaus lapsille ja nuorille

3 Hyvinvointi ja osallisuus oppimisen ja osaamisen pohjana